

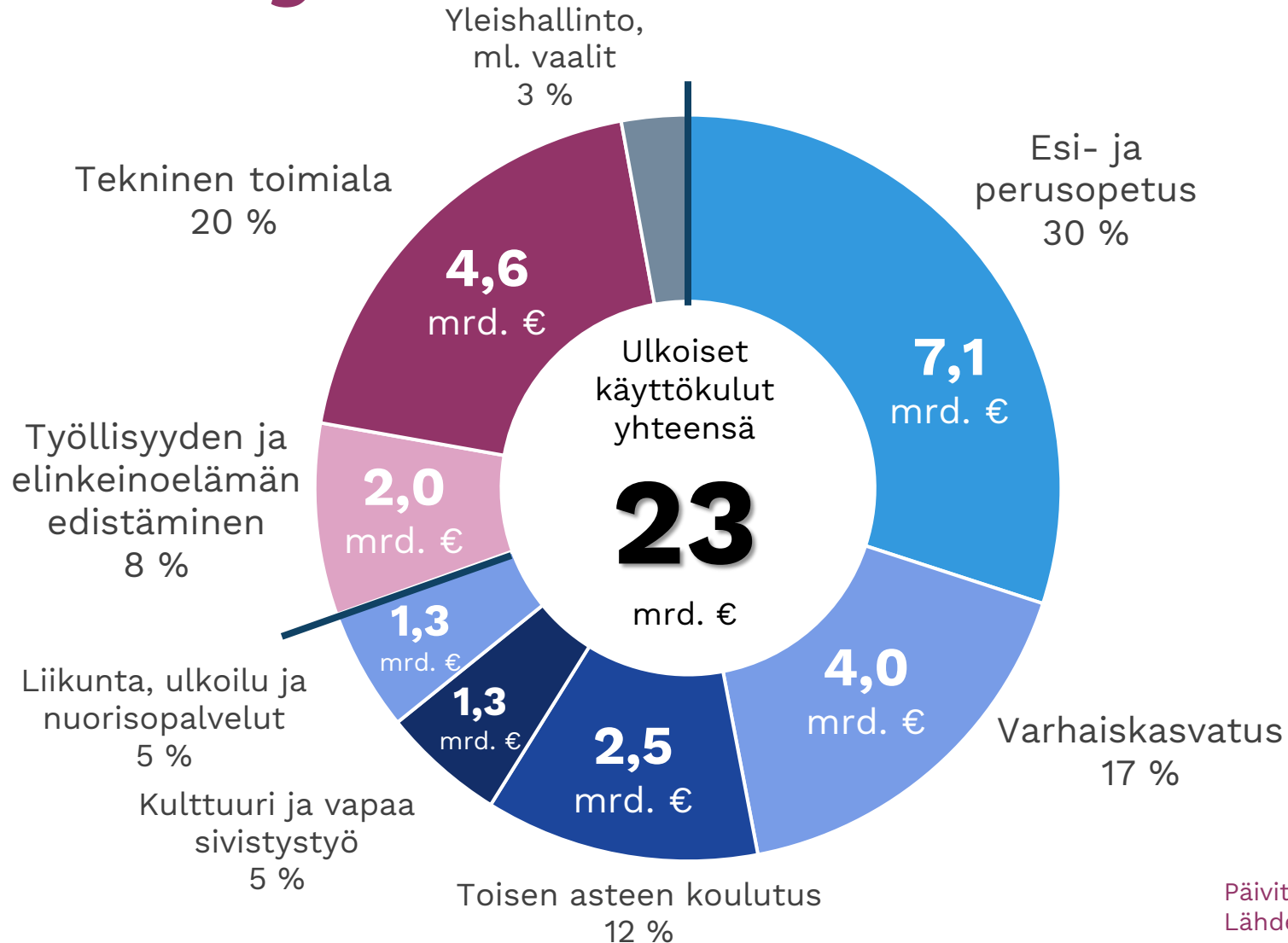
Ajankohtaista kuntataloudesta

@MinnaPunakallio

Pienten kuntien luottamushenkilöwebinaari
20.11.2024

Kuntien TE-tehtävät laajenevat 1.1.2025

Sivistystoimi on kunnan suurin toimiala

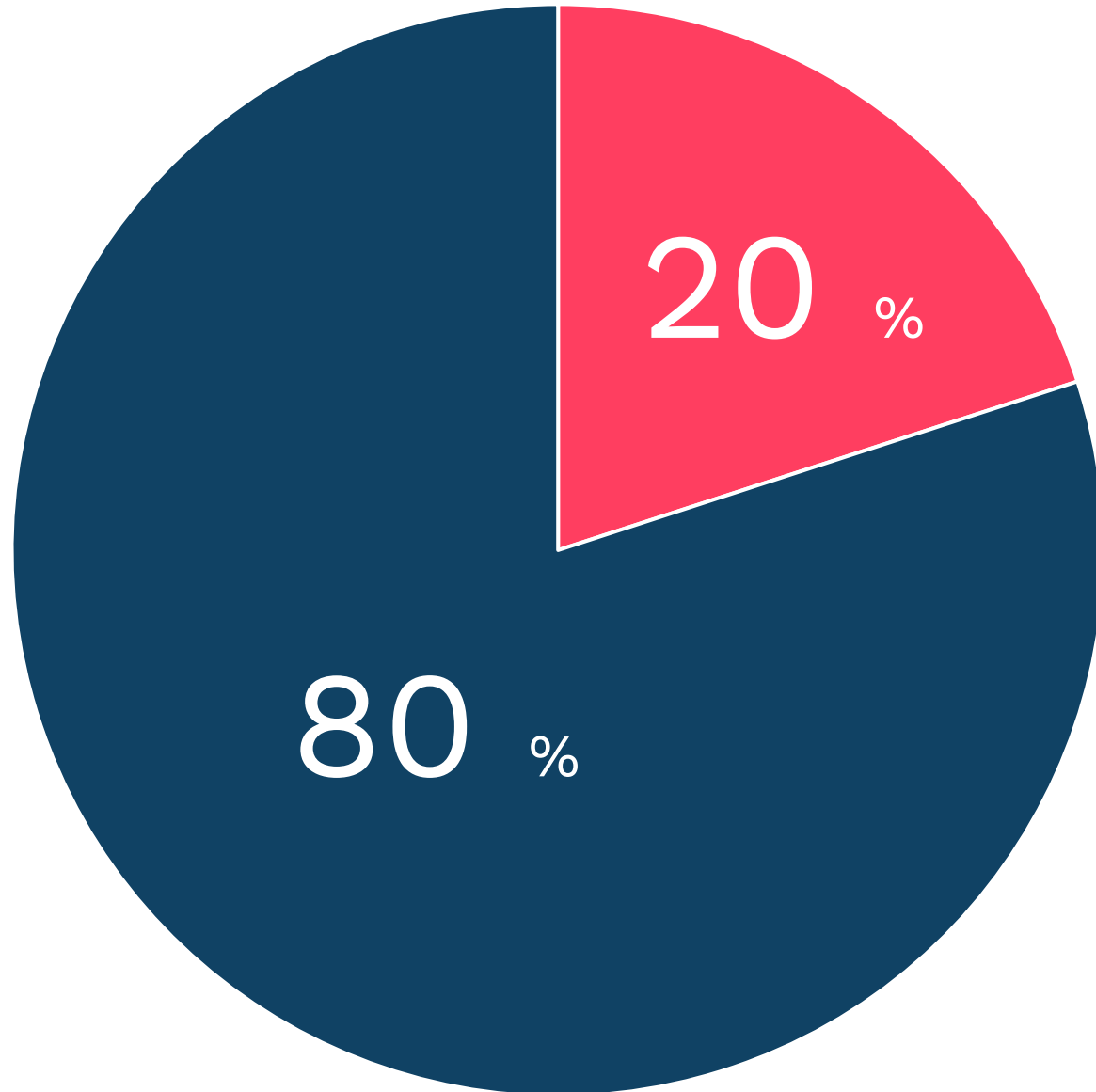
Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2023 ulkoiset käyttökulut, miljardia euroa.

Työllisyyden ja elinkeinoelämän edistämiseksi on huomioitu arvio valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta siirtyvien tehtävien kuluista lisättynä kuntien tämän hetkisiin panostuksiin ko. tehtäviin.

Ulkoiset käyttökulut kuvaavat parhaiten tehtävien volyymin. Käyttökulut sisältävä toimintakulujen lisäksi poistot ja arvonalentumiset sekä palveluille kohdenneet vyörytykset ja sisäiset erät.

Ulkoiset käyttökulut eivät ota kantaa siihen miten toiminta rahoitetaan. Kuluihin sisältyy myös asiakasmaksuilla ja myyntituloilla rahoitettu toiminta.

Luvuista on poistettu kuntien välisten yhteistoiminta-alueiden sekä kuntien ja kuntayhtymien väliset erät.

**Valtio rahoittaa
viidenneksen
kuntien
käyttömenoista.**

**Kuntien toiminnasta
valtaosa rahoitetaan
kunnan omilla
verotuloilla.**

**Verotulojen
turvaaminen on
kunnan kestävä
talouden perusta.**

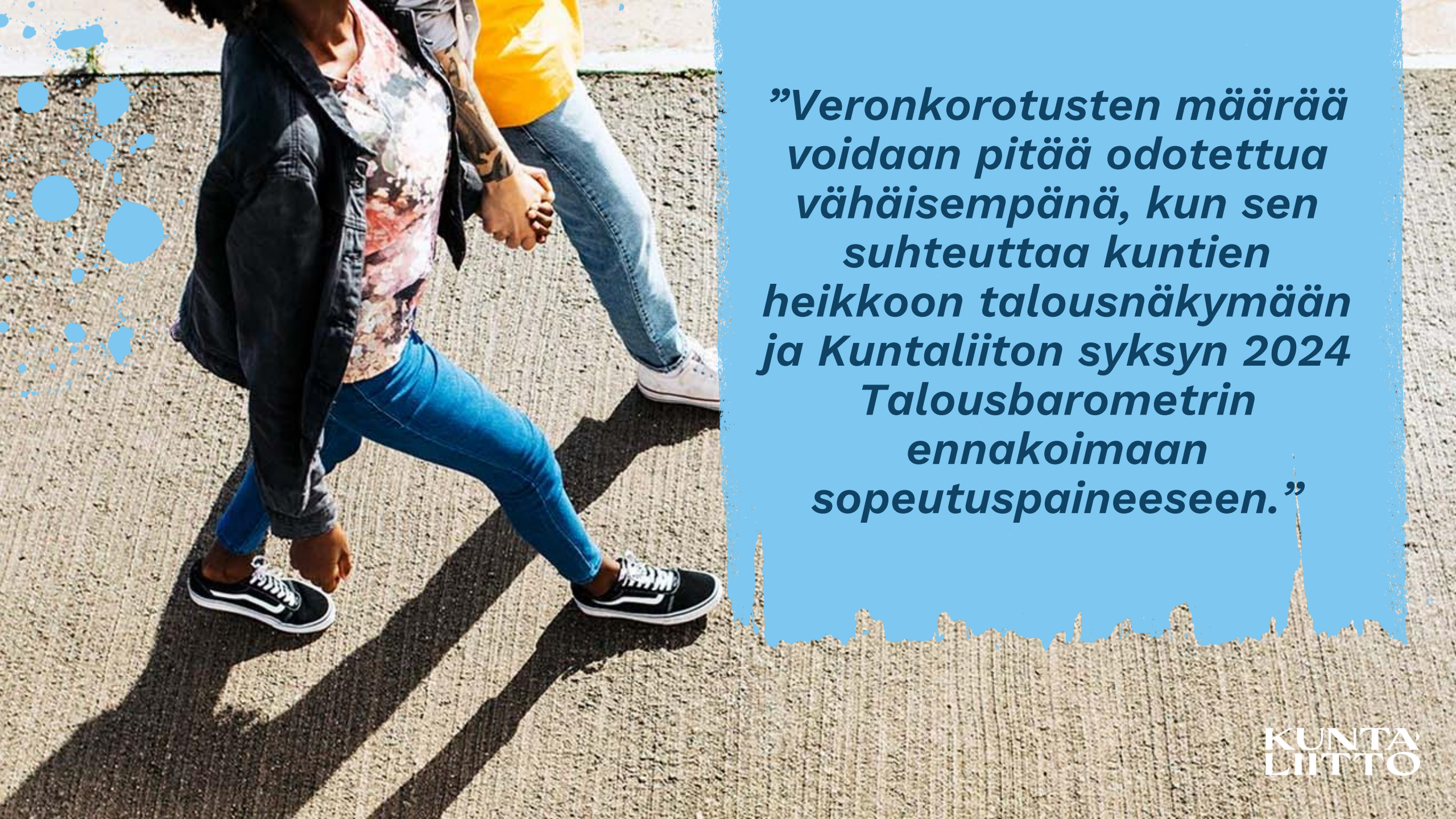
**Kuntien veroprosentit 2025
tuli päättää ja ilmoittaa
19.11.2024 mennessä**

**Kunnan
tuloveroprosentti nousi
68 kunnassa.**

**Näissä kunnissa asuu
1,35 miljoonaa
suomalaista.**

**Tuloveroprosenttiaan
laski 4 kuntaa.**

”Veronkorotusten määrää voidaan pitää odotettua vähäisempänä, kun sen suhteuttaa kuntien heikkoon talousnäköymään ja Kuntaliiton syksyn 2024 Talousbarometrin ennakoimaan sopeutuspaineseen.”

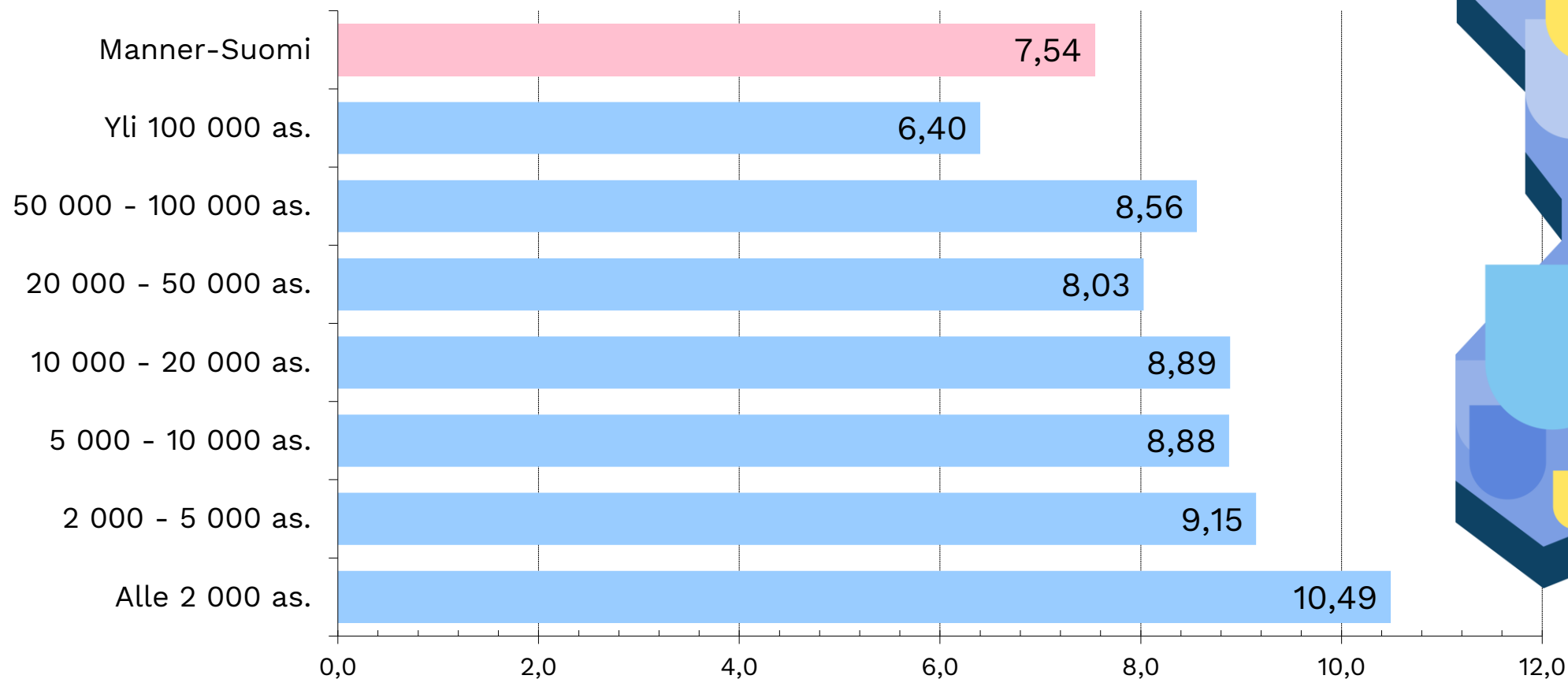

**Manner-Suomen korkein tuloveroprosentti on
Pomarkussa (10,9 %)
ja matalin Kauniaisissa (4,7 %).**

**Tuloveroprosentin painotettu keskiarvo
Manner-Suomessa on 7,54 %.**

Manner-Suomen tuloveroprosentit kuntakokoluokittain 2025

Verotettavilla tuloilla laskettu painotettu keskiarvo.

Koko maan (ml. Ahvenanmaa) keskimääräinen tuloveroprosentti on 7,59.

**Yhden prosenttiyksikön korotus
kunnan tuloveroprosenttiin tuottaa
Merijärvellä noin 130 €/asukas ja
Kauniaisissa noin 460 €/asukas.**

Kuntien kiinteistöverot vuonna 2025

Kuntien kiinteistöveroprosentti	Rakennukset	Maapohja ¹⁾	Vakituinen asunto	Muu kuin vakituinen asunto
Veroprosentin alaraja	0,93	1,30	0,41	0,93
Veroprosentin yläraja	2,00	2,00	1,00	2,00
Keskimääräinen veroprosentti 2025	1,15	1,31	0,51	1,24
Muutos, %-yksikköä	+0,00	+0,00	+0,00	+0,02
Nostajien lukumäärä	21	10	21	24
Laskijoiden lukumäärä	0	0	1	1
Kiinteistövero milj. euroa				
Laskennallinen arvio vuodelle 2024	774 milj. €	635 milj. €	733 milj. €	115 milj. €
Veroprosentin muutoksen laskennallinen vaikutus (milj. €)	+2,2 milj. €	+0,6 milj. €	+2,8 milj. €	+1,8 milj. €

1) Maapohjan korotettu alaraja koskee vain Manner-Suomen kuntia.

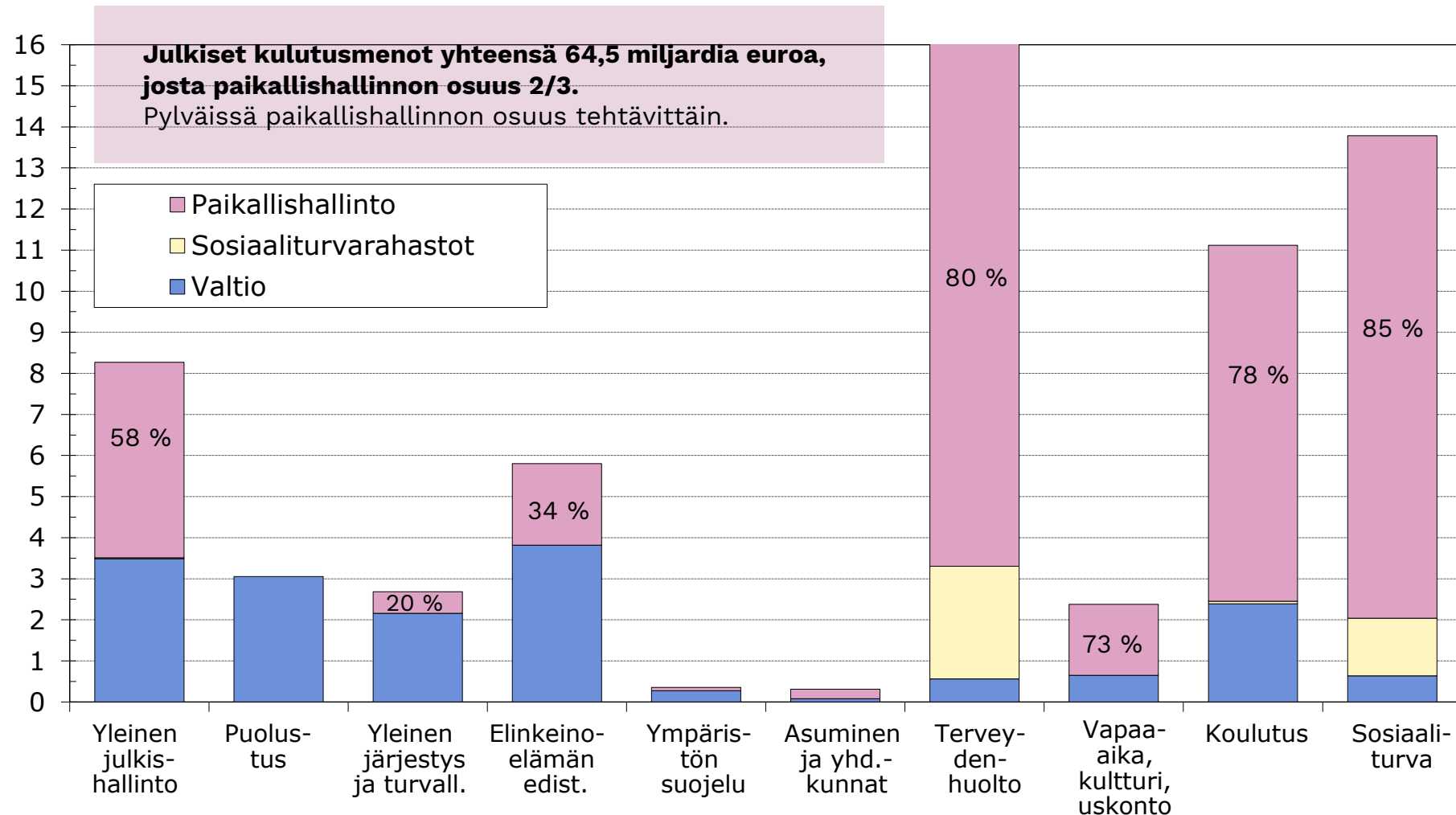

Lue lisää:

<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2024/kuntaverotus-kiristyy-vuonna-2025-ennakoitua-vahemman-veroprosentin-korottajissa>

Julkisen talouden tila

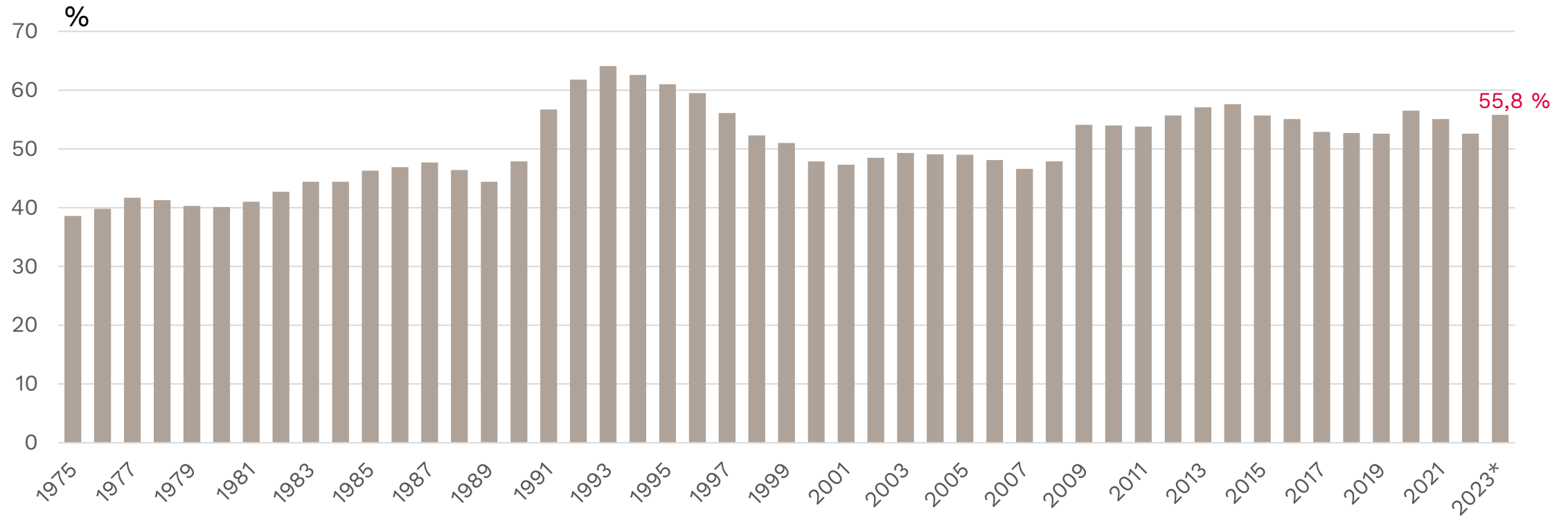
Julkiset kulutusmenot tehtävittäin vuonna 2022, mrd. euroa

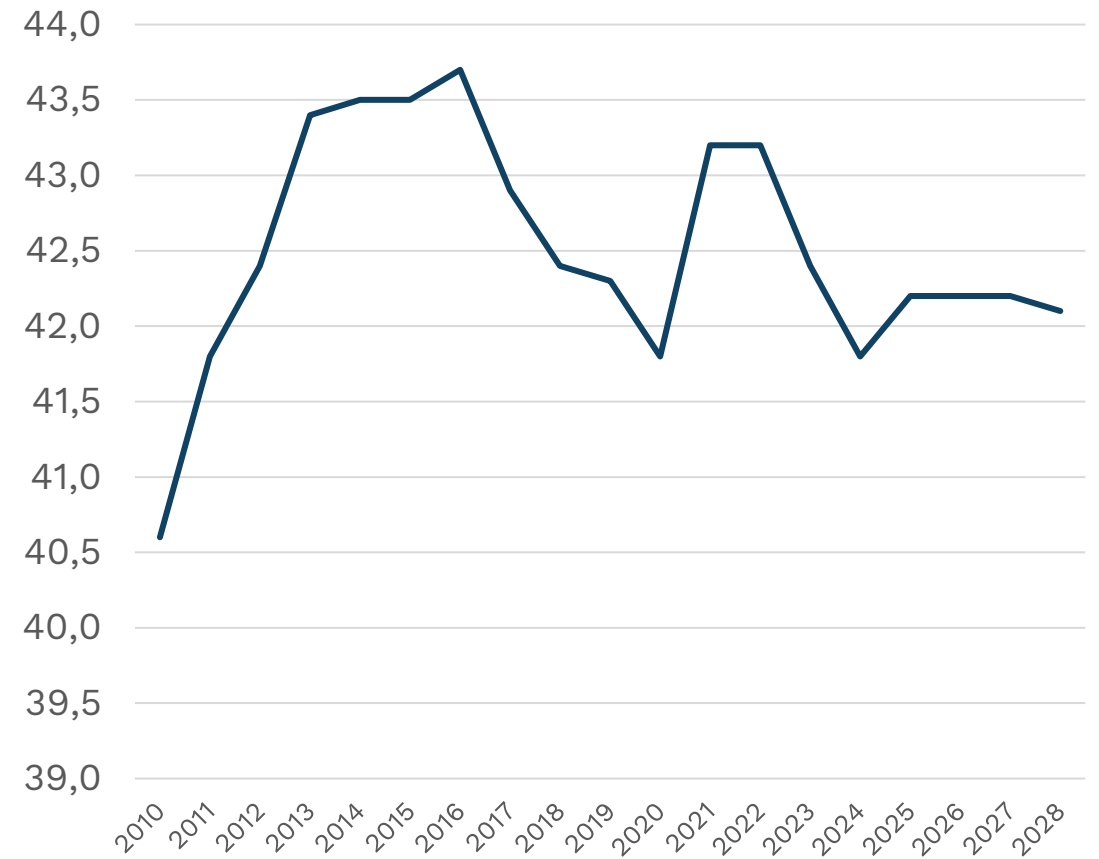
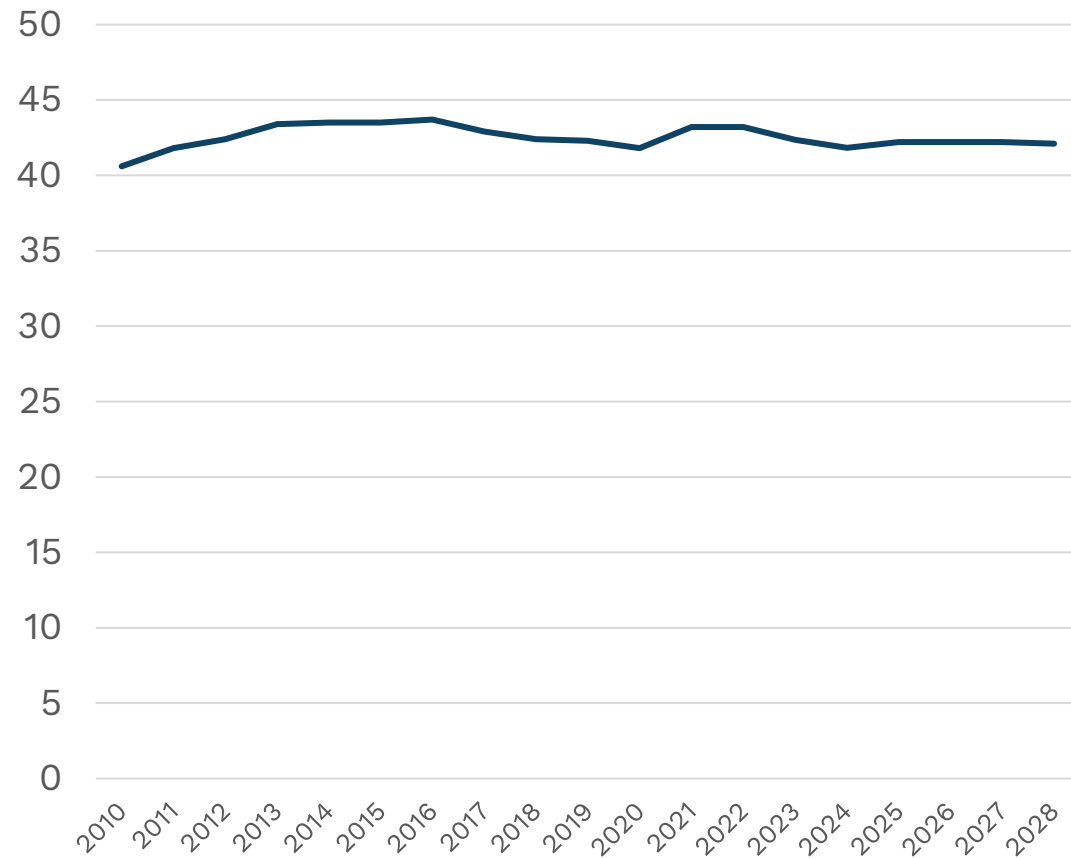
Kunnat ja hva:t järjestävät asukkailleen palveluja ja rahoittavat sosiaaliturvaa.

Lähde: Tilastokeskus, julkiset menot tehtävittäin 26.3.2024, MPu

Julkisen sektorin kokonaismenot nousivat uudelle tasolle 2010-luvulla

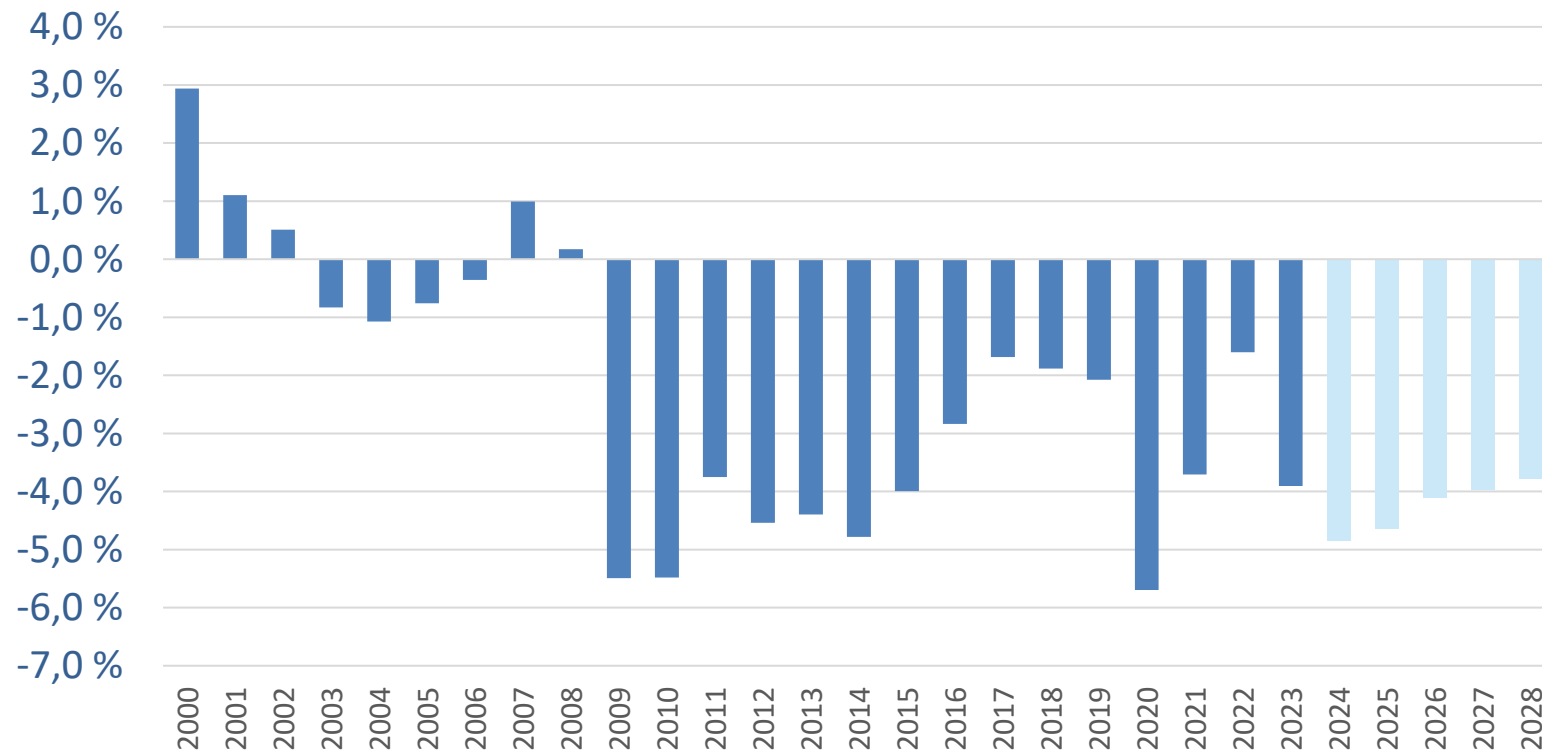
Veroaste 2010-, prosenttia BKT:sta

Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM Taloudellinen katsaus, syksy 2024

Julkisen talouden (pl. työeläkelaitokset) tila ei ole vielä vahvistunut

nettoluotonanto, prosenttia BKT:sta

Petteri Orpon hallituksen sopeuttamisen kokonaisuus: 9 miljardia euroa

Hallitusohjelman (liite B) 4 miljardin euron sopeutuskokonaisuus

- Mm. sosiaaliturvaetuuksiin liittyvien menojen säästöjä
- Indeksisidonnaisten menojen säästöjä
- Mm. kehitysyhteistyö
- 0,9 miljardia euroa säästöistä koostuu hyvinvointialueiden kehittämistoimista

Rakennepoliittiset toimet: 2 miljardia euroa

- Työllisyystoimet, mm. ansioturvan tason porrastus, lapsikorotusten ja aikuiskoulutuksen lakkauttaminen
- KHI/KEL-sidonnaisten etuuksien leikkaukset

Kehysriihen linjaukset: 3 miljardia euroa

- 1,6 miljardin euron lisäsäästöihin, mm. hyvinvointialueiden palveluvelvoitteet ja asiakasmaksut, opiskelijat opintotuen asumislisään
- 1,8 miljardin euron veropäätöksiin, mm. yleisen ALV-kannan korotus

**Lisäksi
määräaikainen
Investointiohjelma
sekä
kasvupaketti**

**Petteri Orpon
hallituksen
sopeutuspaketin
mittaluokka on
kutistumassa.
Valtion taloudesta ei
ole vielä pitkään
aikaan kuntatalouden
pelastajaksi.**

Kuntatalouden tila ja näkymät

Valtion keskeisimmät kuntalinjaukset vuonna 2025

- Kuntien valtionosuuksiin kohdistuu sote-uudistuksesta johtuen pysyvä vähennys (501 milj. €), jonka vaikutusta lievennetään 277 miljoonalla eurolla.

Black Friday -menetyksen kompensointi

- Yhden %-yksikön indeksijarru
- Kuntien norminpurku
- Kuntien kotoutumiskorvaukset
- Ammatillinen koulutus
- OKM:n valtionavustukset

Leikkauksia kuntien valtionrahoitukseen

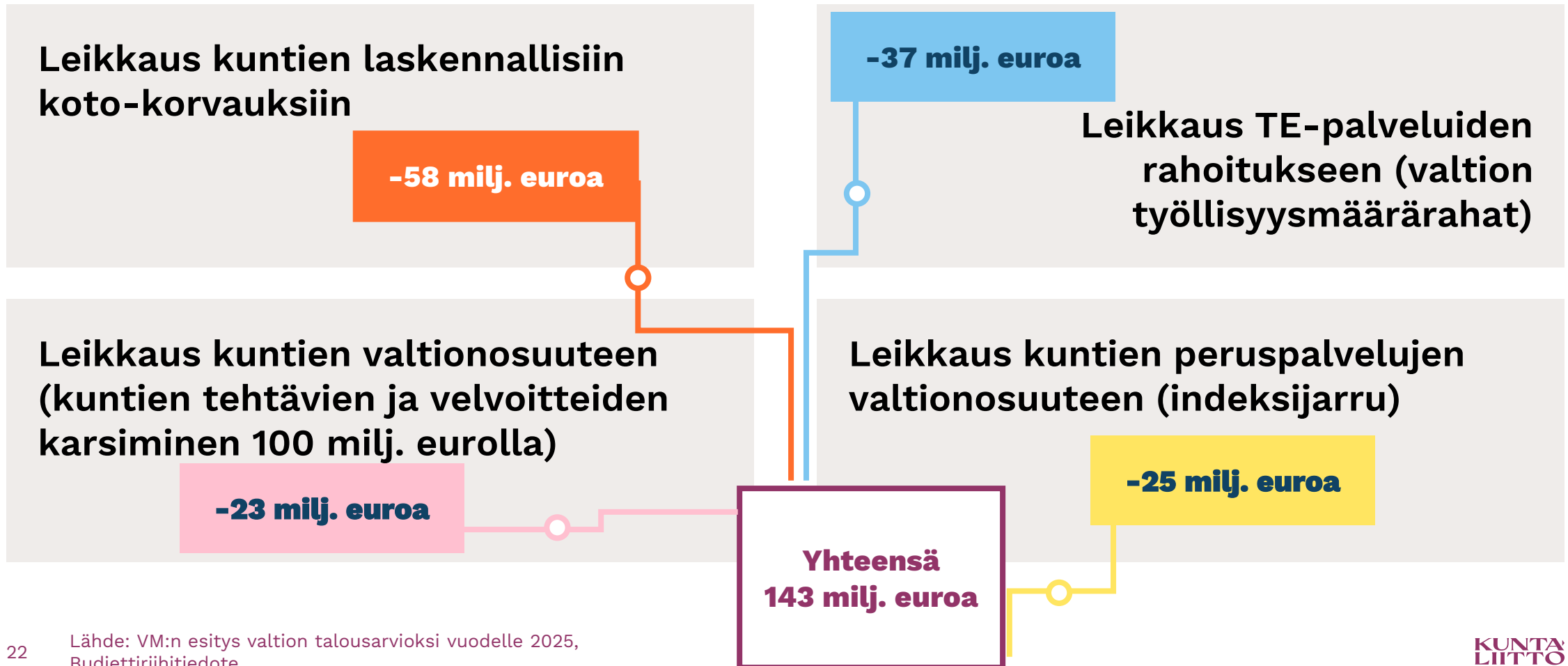
TE-uudistus ja kotoutumislain uudistus liikkeelle

- TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille **uutena tehtävänä**. Kuntien valtionosuuteen osoitetaan +607 milj. euroa (palvelut) ja +216 milj. euroa (työttömyysturvan laajennus). Raha yleiskatteellista.
- Uudistuksen rahoitus ei ole täysimääräinen.

Kuntaverojen efektiivisyys lisääntyy

- Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistuu, mutta verotulomenetysten kompensatiot pienenevät vastaavasti (lisää tuloveroa, pienentää kuntien valtionosuuksia 329 milj. euroa)
- Yhteisvaikutus neutraali

Kuntien rahoitusleikkaus nousee vähintäänkin 143 milj. euroon vuonna 2025: leikkaukset, jotka toistaiseksi ilman velvoitteiden vähentämistä

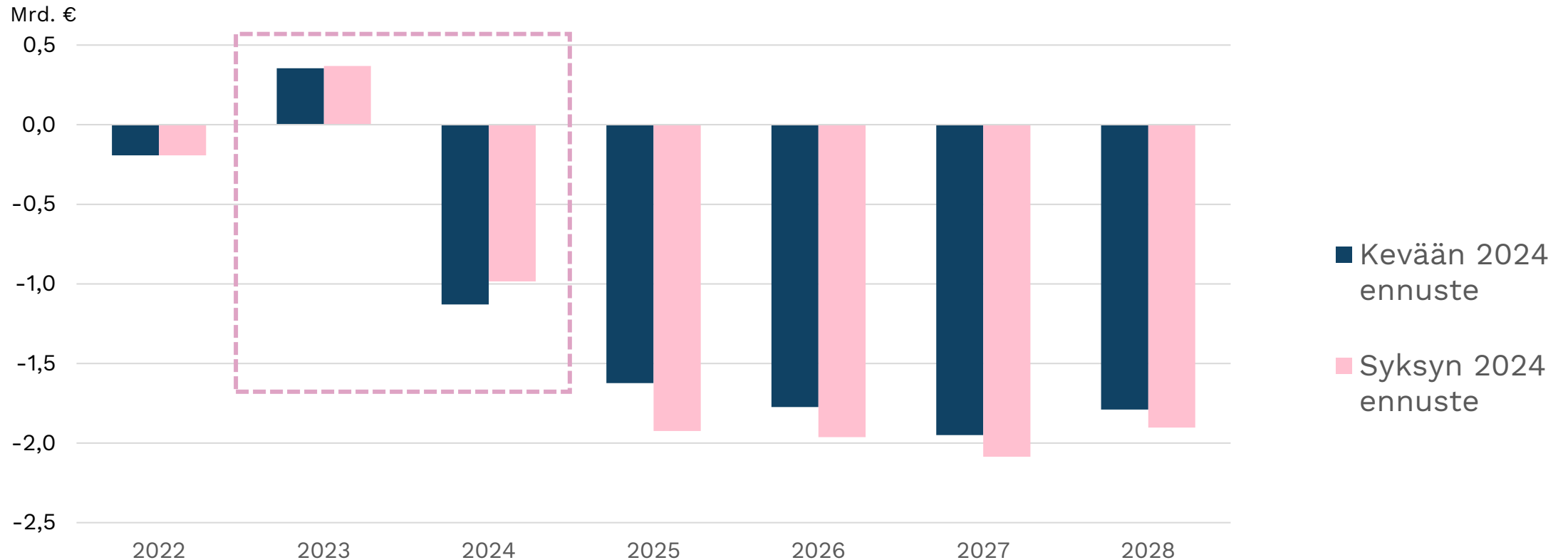
”Yksiselitteisin mittari
kuntatalouden tilan
arviointiin on toiminnan
ja investointien rahavirta.
Kuntataloudessa vallitsee
rakenteellinen
epätasapaino”

Minna Punakallio

Kuntatalouden tila heikentyy vuonna 2024 jyrkästi

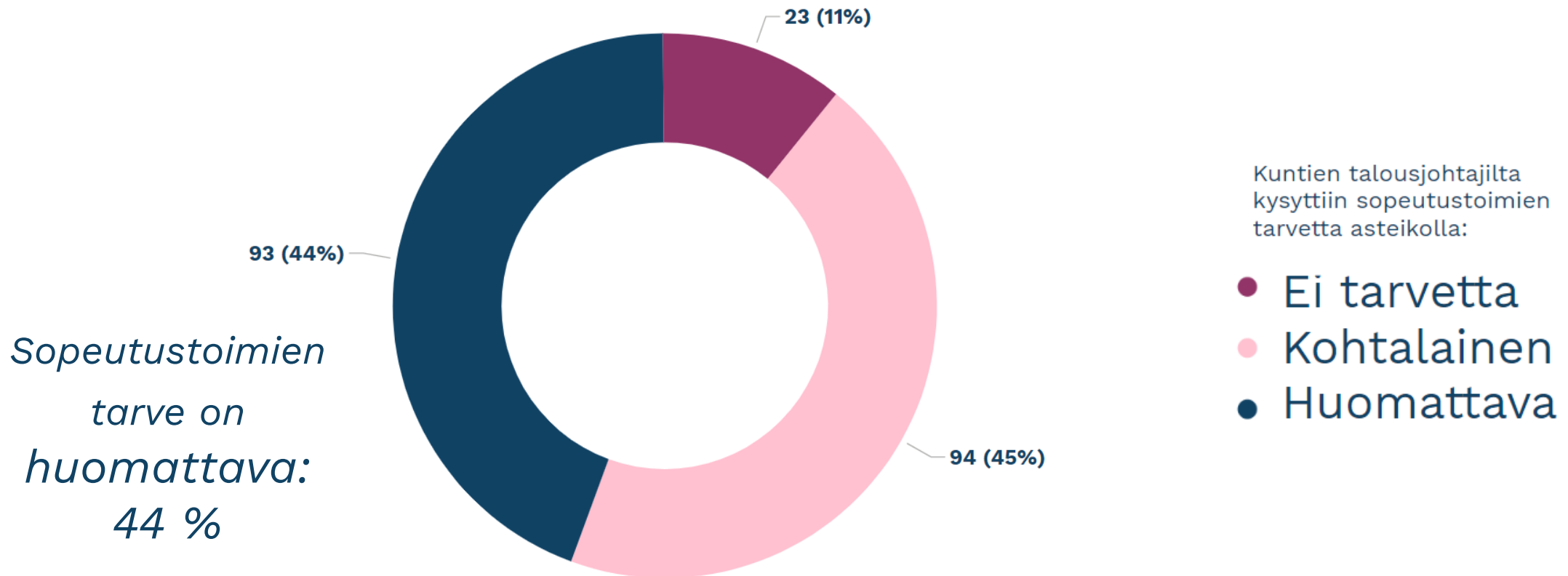
Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Heikentyvä talous on lisännyt kunnissa huomattavien sopeutustoimien tarvetta

Tilikauden tulos toipunut 2024 kesän jälkeen

kunnat ja kuntayhtymät tammi-syyskuussa 2024 (Q3)

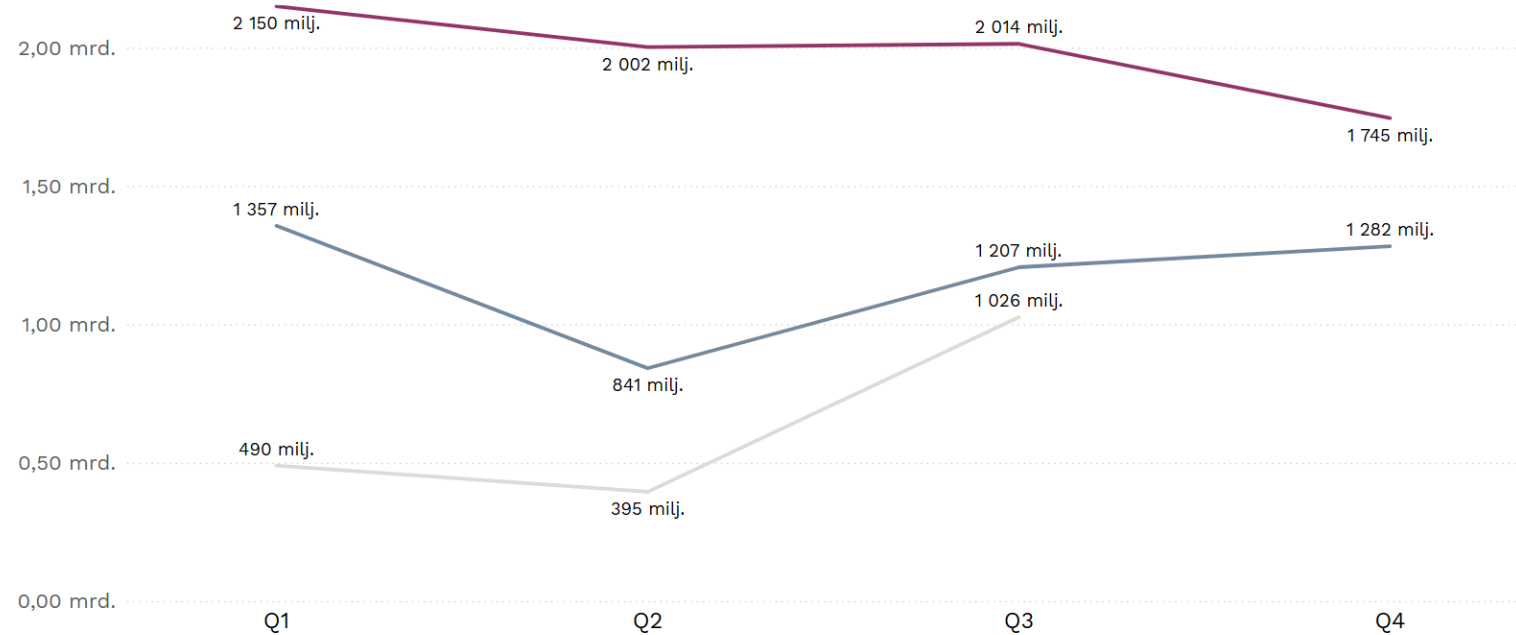
Kuntatalous neljännesvuosittain

Manner-Suomen kunnat
Manner-Suomen kuntayhtymät

Tilikauden tulos

● 2022 ● 2023 ● 2024

Jokaisella sivulla on
yläkulmassa suodatinvalikko.

Kaikki kalvosarjan muuttujat ovat ulkoisia eli luvuista on poistettu kuntien välisten yhteistoiminta-alueiden sekä kuntien ja kuntayhtymien väliset erät.

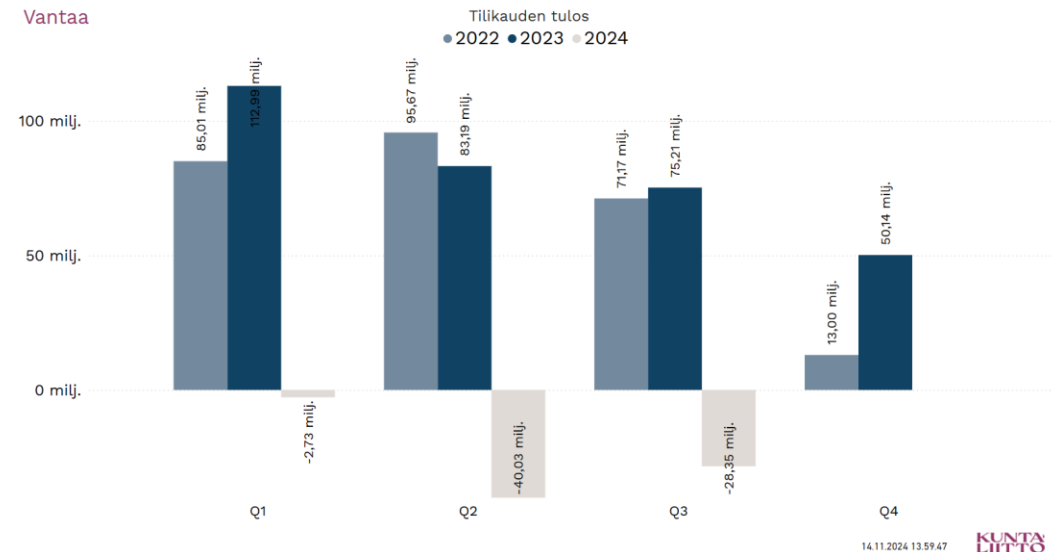
14.11.2024 13.59.47

KUNTA
LIITTO

Isojen kaupunkien tilanne helpottumassa – talouden ongelmat painottuvat pieniin kuntiin

Tilikauden tulos miinuksella (2024 Q3):

Neljännesvuositainen kehitys kunnittain

- Isot kaupungit
 - Kuopio
 - Vantaa
 - Pori
 - Seinäjoki
- Isoimmat miinukset per asukas
 - Merijärvi
 - Kaskinen
 - Sotkamo
 - Myrskylä
 - Polvijärvi
 - Miehikkälä

Talouden parhaimmiston kärki on monimuotoinen

(tilikauden tulos vuoden 2024 syyskuussa, euroa/asukas)

Tilikauden tulos	Euroa/as
Kittilä	1318
Sodankylä	1311
Keitele	870
Pyhäjoki	819
Padasjoki	745
Parainen	688
Vaala	687
Sonkajärvi	651
Teuva	647
Simo	641
Tervola	580
Soini	566
Toholampi	547
Puumala	483
Posio	431
Sysmä	429
Raahe	428
Helsinki	416

**Tampereen Veden
yhtiöittämisen ja
Mikkelin energialaitoksen
myynnin vuoksi
kyseiset kaupungit
on poistettu
listauksesta**

Kiitos!

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

